

INFORMACJE I RECENZJE

NIEMIECKIE ARCHIWA DIECEZJALNE

Pojawienie się w roku 1977 „Przewodnika po archiwach diecezjalnych Kościoła katolickiego w RFN i w Berlinie Zachodnim” okazało się ważkim wydarzeniem zarówno dla archiwistów jak i dla historyków. Zmiana przepisów prawnych, nowa sytuacja polityczna, jak również rozwój archiwistyki kościelnej skłaniały do kolejnej edycji tego przewodnika¹. Opublikowany w Wydawnictwie Franza Schmitta w Siegburgu informator przynosi wiele cennego materiału. Planowano wydanie przewodnika-informatora także po archiwach zakonów i zgromadzeń czego jednak nie zrealizowano ze względu na brak zadawalającego inwentarza tych zasobów. W jakieś mierze dotyczy to także archiwów diecezji położonych we wschodniej części Niemiec.

Pierwszą część przewodnika stanowi zbiór norm prawnych dla niemieckich archiwów kościelnych w opracowaniu Gerharda Sandera. Poszczególne archiwa diecezji niemieckich przedstawione zostały według następującego schematu: dokładny adres, personel zarządzający, godziny urzędowania czyli o możliwościach korzystania z pracowni naukowej (m.in. jak jest wyposażona), krótka historia danego archiwum, informacja o zasobie archiwalnym i ewentualnym podręcznym księgozbiorze oraz o publikacjach dotyczących zasobu jak i samego archiwum. Ta cenna publikacja zawiera także starannie opracowany indeks miejscowości i osób. Pewnego rodzaju rozczarowaniem dla niektórych archiwistów kościelnych jest zapewne brak, w porównaniu do pierwszego wydania, taksy świadczonych przez archiwa usług.

Szeroko przedstawione zostały archiwa diecezjalne: Akwizgranu, Augsburga, Bambergu, Berlina, Eichstätt, Essen, Fryburga Bryzgowijskiego, Fuldy, Hildesheim, Kolonii, Limburga, Moguncji, Monachium-Freising, Münster, Osnabrück, Paderborn, Pasawy, Ratyzbony, Spiry, Trewiru, Würzburga. Natomiast skrótowo potraktowano biskupstwo polowe oraz Drezno-Miśnię, Erfurt i Magdeburg.

---

¹ *Führer durch die Bistumsarchive der katholischen Kirche in Deutschland*, Siegburg 1991.

Wydaje się jak najbardziej stosownym przy tej okazji podnieść potrzebę przygotowania właściwego przewodnika-informatora po archiwach kościelnych, tj. przynajmniej diecezjalnych w Polsce². Nowy podział administracji kościelnej w Polsce także bowiem, jak uczy doświadczenie, nie doprowadzi tak szybko do parcelacji istniejących zasobów archiwalnych. Miejmy nadzieję, iż zaniknie powoli charakterystyczny dla wielu archiwów kościelnych lęk przed ujawnianiem inwentarza. Wymaga to również rzetelnego potraktowania problemów archiwów diecezjalnych, m.in. przez wprowadzenie odpowiedniego statutu i regulaminu, należytej obsady personalną oraz uwzględnienie w schematyzmach (rocznikach) diecezjalnych. Zachęcamy archiwistów do publikowania inwentarzy, katalogów i informacji o zasobach swych archiwów na łamach naszego czasopisma, oraz do udzielenia wszelkiej potrzebnej pomocy przy redagowaniu pierwszego przewodnika-informatora po archiwach kościelnych w Polsce.

ks. Joachim Giela

KOLEJNY KONGRES ARCHIWISTÓW KOŚCIELNYCH

W Neapolu w dniach 5 do 8 października 1993 r. odbył się pod patronatem kard. Michele Giordano XVIII Kongres Archiwistów Kościelnych, zorganizowany przez Stowarzyszenie Archiwistów Kościelnych z siedzibą w Watykanie. Tematem Kongresu była administracja archiwów kościelnych. Udział w zjeździe zgłosiło ponad stu członków Stowarzyszenia, a międzynarodowy charakter Kongresu przejawiał się w doborze prelegentów. Wygłoszono szesnaście referatów, które w pełnym brzmieniu, jak to jest w zwyczaju, opublikowane zostaną w kolejnym biuletynie Stowarzyszenia Archiwistów Kościelnych „Archiva Ecclesiae”.

Warto jednak wymienić niektóre problemy archiwistyczne poruszone w czasie Kongresu, które mogą zainteresować polskich archiwistów kościelnych. Między innymi zwrócono uwagę, że w archiwistyce nie można stosować metodologii

---

² Nie wdając się w tym miejscu w szczegółową ale i potrzebną dyskusję o istocie przewodnika po archiwum, por. A. Schäfer, *Archivführer — Bestandsübersichten — Gesamtinventare*, „Der Archivar”: 21: 1971 H. 2 s. 122—127; M. Golembiowski, *System informacji archiwalnej*, Warszawa 1985; tenże, *Przewodniki archiwalne i ich miejsce w systemie informacji archiwalnej*, „Acta Universitatis Nicolai Copernici” — Historia z.147 s. 245—263 (Toruń 1984).